

Radni obradowali nad projektem budżetu na rok 2021

2020-12-06

2 grudnia Rada Miasta Krakowa odbyła pierwsze czytanie projektu budżetu Krakowa na rok 2021. Plan zakłada, że przyszłoroczne wydatki miasta ogółem przekroczą 7 mld zł, z czego prawie 1 mld 200 mln zł ma zostać przeznaczony na inwestycje - niezbędne dla ożywienia osłabionej pandemią gospodarki, ale też kluczowe dla jakości życia w mieście.

- Projekt budżetu świadczy o tym, że miasto nie zwalnia z powodu krótkotrwałego kryzysu, ale planuje swój rozwój w kategoriach długofalowych - mówił podczas sesji wiceprezydent Krakowa Andrzej Kulig.

16 listopada prezydent Jacek Majchrowski przedłożył radnym propozycję planu dochodów i wydatków na kolejny rok budżetowy. Choć wiadomo już, że pandemia odbije się na wpływach do budżetu, miasto nie zamierza rezygnować z inwestycji - chce w przyszłym roku przeprowadzić kilkaset zadań inwestycyjnych, ważnych zarówno dla mieszkańców, jak i dla zmagającej się z kryzysem lokalnej gospodarki.

- Projekt budżetu miasta na rok 2021 został oparty na prognozach ministerstwa finansów i założeniu, że epidemia będzie ustępować, a sytuacja gospodarcza się z czasem ustabilizuje. Zależy nam przede wszystkim na utrzymaniu inwestycji, bo to one podnoszą jakość życia w mieście, a także stanowią dźwignię lokalnej gospodarki. Są ważne zwłaszcza teraz, kiedy zagrożonych jest wiele miejsc pracy - podkreśla prezydent Krakowa. Zaznacza też, że miasto będzie musiało oszczędzać na wydatkach bieżących. Ograniczenia planowane są jednak w tych obszarach, w których będą najmniej dotkliwe dla mieszkańców.

W środę 2 grudnia Rada Miasta Krakowa przeprowadziła pierwsze czytanie projektu budżetu. Debatę radnych poprzedziło wystąpienie zastępcy prezydenta Krakowa ds. polityki społecznej i komunalnej Andrzeja Kuliga, który przedstawił najważniejsze założenia towarzyszące projektowaniu przyszłorocznego budżetu.

- Bieżący rok jest nietypowy i trudny, ponieważ przyniósł nam cały ciąg zaskoczeń. Prace nad budżetem falowały w zależności od napływających do nas danych makroekonomicznych, obserwowaliśmy, jak kształtują się nam dochody, dzięki kontaktom z przedsiębiorcami wyrabialiśmy sobie wyobrażenie o sytuacji na rynku pracy. W międzyczasie zmieniały się strategie rządu dotyczące walki z pandemią, a wraz z nimi ogólne nastroje, od poczucia zagrożenia do nadziei na poprawę. I mając to wszystko na względzie, muszę powiedzieć, że budżet, który zaplanowaliśmy na przyszły rok, jest budżetem odważnym z kilku powodów - zaczął wiceprezydent Krakowa Andrzej Kulig.

- Tworząc ten budżet, przyjęliśmy założenie, że skoro pandemia uderza w mieszkańców, ograniczając możliwość zarobkowania, to rolą miasta powinno być z jednej strony pobudzanie aktywności gospodarczej poprzez inwestycje, a z drugiej skierowanie wysiłku na to, aby utrzymać jakość życia w mieście. Krótko mówiąc, chodzi o wsparcie przedsiębiorców, którzy realizują różne przedsięwzięcia na rzecz miasta i tworzą miejsca pracy, a także o troskę o poziom życia mieszkańców, którzy wiążą z naszym miastem swoje plany życiowe. Ten projekt pokazuje właśnie, że miasto nie zwalnia, ale przeciwnie, planuje swój rozwój w kategoriach długofalowych. Zobowiązania i zadania zawarte w poprzednich budżetach traktujemy jako

swoistą umowę, dlatego nie chcemy z nich rezygnować. Pewne potrzeby funkcjonują od lat i muszą zostać zaspokojone – mówił wiceprezydent.

Zapewnił, że miasto nie zamierza rezygnować z żadnych inwestycji kluczowych dla jakości życia mieszkańców – czy to w obszarze edukacji (budowa, rozbudowa i modernizacja szkół), transportu (przebudowa al. 29 Listopada, nowe linie tramwajowe, parkingi P&R), sportu i rekreacji (parki i tereny zielone, odnowa klubów sportowych, budowa basenów i hal), czy to w obszarze pomocy społecznej (opieka nad osobami chorymi i starszymi, tzw. opieka wytchnieniowa).

Jak podkreślił, realizacja tych wszystkich założeń w czasie, gdy z powodu pandemii miasto nie może liczyć na tak duży wzrost dochodów jak w latach poprzednich, wymaga zbudowania odważnego budżetu. – Planujemy wysokie nakłady na inwestycje. Bieżące wydatki finansowane z naszych dochodów chcemy utrzymać na obecnym poziomie lub lekko ograniczyć w niektórych dziedzinach. Co prawda, wydatki te w liczbach bezwzględnych rosną, ale ten wzrost wynika z tego, że przez nasz budżet przepływają zwiększone środki z budżetu centralnego, m.in. subwencja oświatowa czy dotacja na program 500 Plus. W konsekwencji planujemy też wyższy deficyt budżetowy, sfinansowany z obligacji – podsumował wiceprezydent.

Ogólne wielkości budżetowe

Projekt budżetu Krakowa na rok 2021 zakłada, że **wydatki miasta ogółem** osiągną poziom **7 mld 017 mln zł** – co oznacza, że będą o prawie 283 mln zł (4,2 proc.) wyższe od wydatków zaplanowanych na rok 2020 (6 mld 734 mln zł).

Gospodarcze skutki pandemii ujawnią się w postaci niskiej dynamiki wzrostu dochodów. W projekcie przyjęto, że w 2021 roku **dochody miasta ogółem** wyniosą **6 mld 274 mln zł** – to kwota zaledwie o 0,32 proc. wyższa od planu dochodów na rok 2020 (6 mld 254 mln zł).

Wykonanie zaplanowanych wydatków będzie wymagać **zwiększenia deficytu do 742 mln zł**. Zostanie on pokryty z kredytów i emisji obligacji. Kraków utrzyma zasadę, zgodnie z którą z pożyczek finansowane są tylko inwestycje, a więc rozwój miasta (a nie wydatki bieżące).

Dochody

Na łączną sumę dochodów miasta planowanych w 2021 roku składają się:

- dochody własne gminy (1 mld 926 mln zł),
- udział gminy w podatkach PIT i CIT (2 mld 016 mln zł),
- subwencje i dotacje z budżetu państwa (2 mld 123 mln zł),
- środki ze źródeł zagranicznych (208 mln zł).

Duże znaczenie w łącznej sumie dochodów budżetowych ma kwota udziału w podatku PIT (to 29,7 proc. dochodów ogółem). W 2021 roku, zgodnie z prognozą MF, Kraków spodziewa się z tego tytułu 1 mld 866 mln zł. Należy jednak pamiętać, że dochody z PIT są w wysokim stopniu zależne od sytuacji gospodarczej: wykazują wzrosty w czasie dobrej koniunktury, a wyhamowują, gdy spowalnia gospodarka. Obecnie, z powodu zmiennych obostrzeń

epidemicznych, wpływających bezpośrednio na pensje, zatrudnienie i zyski przedsiębiorców, prognozowanie wpływów z PIT jest bardzo trudne. Wystarczy spojrzeć na rok 2020 – do miejskiej kasy miał wpłynąć 1 mld 824 mln zł, ale realna kwota udziału w PIT będzie prawdopodobnie niższa o około 75 mln zł.

Nieco ponad 33 proc. wszystkich dochodów miasta stanowią subwencje i dotacje. Najpoważniejszym transferem jest przekazywana przez państwo subwencja oświatowa – w 2021 roku budżet Krakowa zasili z tego tytułu kwota 1 mld 022 mln zł. Z kolei największa dotacja celowa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej przeznaczona będzie na realizację Programu Rodzina 500 Plus (715 mln zł).

Dochody własne – czyli te, na których pozyskiwanie samorząd ma większy lub mniejszy, ale bezpośredni wpływ – stanowią obecnie 30,7 proc. środków miasta. Również w tej kategorii skutki epidemii dadzą o sobie znać, zarówno w tym, jak i w przyszłym roku kształtując wpływy z takich tytułów, jak podatek od nieruchomości, sprzedaż biletów komunikacji miejskiej czy wydawanie pozwoleń na sprzedaż alkoholu. Wzrosną natomiast wpływy z opłat za wywóz śmieci, co wynika ze zmiany wysokości stawek.

Bieżące wydatki

Największą część wydatków miasta stanowią **wydatki bieżące**, które gwarantują sprawne funkcjonowanie miejskiego organizmu oraz zapewniają utrzymanie odpowiedniej jakości usług komunalnych. W 2021 roku przewidziano na nie kwotę **5 mld 726 mln zł**, czyli o 230 mln zł więcej niż w planie na rok bieżący (5 mld 496 mln zł).

W strukturze wydatków bieżących największą pozycję stanowi **edukacja i wychowanie** (31,8 proc.). Na przyszłoroczne wydatki w tej sferze miasto planuje przeznaczyć 1 mld 818 mln zł (dla porównania w 2020 r. było to 1 mld 681 mln zł). Subwencja oświatowa przekazywana z budżetu państwa zabezpiecza jedynie część tych potrzeb – w 2021 r. Kraków otrzyma 1 mld 022 mln zł. Ponieważ wzrost subwencji nie dorównuje rosnącym niezbędnym nakładom na edukację (m.in. wynagrodzenia nauczycieli i koszty rzeczowe szkół), Kraków co roku i coraz większą kwotą współfinansuje bieżące zadania oświatowe środkami pochodzącymi z dochodów własnych.

W przyszłym roku wzrosną też wydatki bieżące na **wsparcie dla rodzin** – do wysokości 985 mln zł (dla porównania w 2020 r. było to 933 mln zł). Wydatki bieżące na **transport i łączność** wyniosą 729 mln zł (tu spadek, bo w 2020 r. było to 760 mln zł).

Jeżeli chodzi o procentowy udział poszczególnych kategorii w strukturze wydatków bieżących, to przedstawia się on następująco: edukacja – 31,8 proc., rodzina – 17,2 proc., transport i łączność – 12,7 proc., gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 8,2 proc.

Inwestycje

Na wydatki majątkowe miasto zaplanowało w projekcie przyszłorocznego budżetu 1 mld 290 mln zł, w tym na sam **program inwestycyjny – 1 mld 179 mln zł**. To środki, którymi Kraków zamierza sfinansować realizację 560 zadań inwestycyjnych: 40 strategicznych, 368 programowych oraz 152 w dzielnicach.

Przyjęto, że inwestycje strategiczne – czyli te, których realizacja będzie miała znaczenie w skali całego miasta – pochłoną 485 mln zł (z czego niemal 126 mln zł będzie pochodziło ze środków zewnętrznych, zagranicznych niepodlegających zwrotowi). Na inwestycje programowe – mniej kosztowne niż strategiczne, ale podnoszące komfort życia w mieście i zapewniające jego równomierny rozwój – zarezerwowano 681 mln zł (z czego 49 mln zł będzie pochodzić ze środków zewnętrznych, zagranicznych niepodlegających zwrotowi). Z kolei na inwestycje dzielnic zapisano prawie 13 mln zł.

Przy planowaniu budżetu inwestycyjnego na rok 2021 wzięto pod uwagę cztery grupy zadań.

Priorytetem miasta było zagwarantowanie pełnego finansowania dla inwestycji kontynuowanych – zarówno tych, które są w trakcie budowy, jak i dla przedsięwzięć z podpisanymi umowami w trybie zaprojektuj i wybuduj (P+B), a także z umowami podpisanymi oddzielnie tylko na samą dokumentację. Konieczne było również zaplanowanie środków miasta dla wszystkich zadań, które są współfinansowane ze środków bezzwrotnych, głównie z UE. Nie sposób wymienić wszystkich inwestycji spełniających te kryteria, ale w tej grupie znalazły się m.in. zadania z obszaru:

- **transportu:** budowa linii KST z Krowodrzy Górki na Górkę Narodową, przebudowa stacji kolejowej SKA „Swoszowice” wraz z budową parkingu P&R, rozbudowa al. 29 Listopada oraz ulic: Igołomskiej, Klasztornej, Stelmachów i Piaskowej, przebudowa ul. Glinik, budowa Trasy Wolbromskiej, budowa układu komunikacyjnego dla obsługi Szpitala Uniwersyteckiego w Prokocimiu;
- **oświaty:** budowa dwóch szkół podstawowych (osiedla Kliny i Złocień), rozbudowa SP nr 50 przy ul. Katowickiej;
- **sportu i rekreacji:** budowa basenu przy ul. Eisenberga, budowa basenu przy SP nr 155, budowa hali sportowej przy SP nr 151, budowa hali sportowej przy SP nr 74;
- **zagospodarowania zieleni:** park Zakrzówek, zagospodarowanie parku Duchackiego, rewitalizacja Bulwarów Wiślanych Wisła Łączy, rewaloryzacja parku Bednarskiego i Wzgórza Lasoty;
- **kultury i ochrony dziedzictwa:** adaptacja budynku przy ul. Rakowickiej 22 na centrum wystawienniczo-edukacyjne Muzeum Fotografii, rewitalizacja fortów Borek i Łapianka, budowa Centrum Kultury Ruczaj, modernizacja Galerii Sztuki Współczesnej Bunkier Sztuki;
- **zdrowia:** termomodernizacja Szpitala Specjalistycznego im. S. Żeromskiego oraz budowa w tym szpitalu dodatkowego pawilonu dla potrzeb SOR wraz z wyposażeniem;
- **pomocy i integracji społecznej:** budowa DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych przy ul. Praskiej.

Drugą grupą zadań, którym zapewniono finansowanie w roku 2021, są inwestycje ujęte w aktualnym budżecie i znajdujące się na etapie przygotowania. Chodzi m.in. o przebudowę ul. Fatimskiej, rozbudowę ul. Fortecznej na odcinku między ul. Zakopiańską i ul. Zawiszy, Park Rzeczny Tetmajera, Planty Podgórskie czy budowę sali gimnastycznej przy SP nr 26.

Do **trzeciej grupy** zaliczają się zadania realizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego Krakowa oraz inwestycje, których realizatorem jest jednostka zewnętrzna (GDDKiA, Zarząd Dróg

Wojewódzkich, Zarząd Dróg Powiatowych itd.), a miasto je tylko współfinansuje.

Czwarta grupa to zadania zupełnie nowe – dla większości z nich w projekcie budżetu na rok 2021 lub w Wieloletniej Prognozie Finansowej zaplanowano środki na etap koncepcyjny lub opracowanie dokumentacji. Dopiero w budżetach na kolejne lata ujmowane będą środki na etap budowy. Dokumentacja będzie też gotowa na wypadek, gdyby na realizację tych przedsięwzięć udało się pozyskać środki zewnętrzne.

W grupie nowych zadań znalazły się projekty związane z modernizacją lub uzupełnieniem oferty miasta w takich dziedzinach, jak: transport, pomoc społeczna, edukacja, zieleń, gospodarka komunalna. To m.in. budowa Trasy Ciepłowniczej i Nowobagrowej, rozbudowa ul. Bunscha wraz z budową linii tramwajowej, rozbudowa ul. Agatowej i ul. Bochnaka, budowa ul. Jana Buszka, modernizacja DPS przy ul. Kluzeka, modernizacja budynków kilku żłobków samorządowych, modernizacja infrastruktury na cmentarzu Podgórze i Grębałów, zagospodarowanie terenu wokół Stawu Płaszowskiego oraz wokół pomnika na Wzgórzu Kaim, rewitalizacja placu Kossaka, zagospodarowanie zieleni w Nowej Hucie, modernizacja pomieszczeń w bursie na os. Szkolnym, budowa wielofunkcyjnego obiektu sportowego przy al. Powstania Warszawskiego.

Polityka rozwoju miasta

Od lat wspólnym mianownikiem działań inwestycyjnych podejmowanych przez miasto jest podnoszenie poziomu życia mieszkańców. Przedsięwzięcia inwestycyjne skupiają się głównie na poprawie jakości przestrzeni publicznej, komunikacji i promowaniu zrównoważonej mobilności, jak również na zwiększeniu dostępności i atrakcyjności terenów zielonych czy miejsc rekreacji, trosce o jakość edukacji, pomocy społecznej i ochrony zdrowia. Z tego względu wśród zadań przeważają inwestycje programowe – bezpośrednio wpływające na życie mieszkańców. Rok 2021 nie będzie się pod tym względem różnił.

Będzie to także rok z dużymi nakładami na utrzymanie i rozwój terenów zielonych. W projekcie budżetu zaproponowano na ten cel około 155 mln zł, w tym 85 mln zł na inwestycje i 70 mln zł na bieżące wydatki. Zieleń jest zresztą dobrym przykładem zasady odnoszącej się do inwestycji w każdej innej dziedzinie – zadania inwestycyjne zawsze pociągają za sobą dodatkowe wydatki bieżące związane z utrzymaniem powstałej infrastruktury.

Zobacz:

- [Projekt budżetu na 2021 r. \[PDF\]](#)